

**ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

М.О. Носик

ЗОШИТ

З ПРАКТИЧНИХ РОБІТ : ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

**(теоретико-практичні матеріали для підготовки студентів II курсу до
Зовнішнього незалежного оцінювання)**

Запоріжжя, 2019

**ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Зошит з практичних робіт : історія України

студента (-ки) _____ курсу

групи _____ спеціальності _____

П.І у Р.в.

Викладач: _____

Запоріжжя, 2019

УДК: 94 (477) (075.8)
Н 842

Схвалено цикловою комісією суспільних дисциплін та права для використання в Економіко-правничому коледжі. Протокол № 1 від 23 серпня 2019 року

Затверджено методичною радою Економіко-правничого коледжу. Протокол № 1 від 23 серпня 2019 року

Автор-упорядник: Носик Максим Олександрович – голова циклової комісії суспільних дисциплін та права, викладач історії України Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету, кандидат історичних наук, викладач вищої категорії

Рецензент: Штейнле Олексій Федорович – доцент кафедри новітньої історії України Запорізького національного університету, кандидат історичних наук.

Носик М. О.

Зошит з практичних робіт : історія України (теоретико-практичні матеріали для підготовки студентів II курсу до Зовнішнього незалежного оцінювання) / М. О. Носик. – Запоріжжя: ЗНУ, 2019. – 52 с.

Зошит з практичних робіт укладено на основі чинної програми ЗНО з історії України (наказ МОН України №696 від 26.06.2018 р.) для 11-річної школи (з врахуванням інтегрованої програми вивчення історії України у коледжі для освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста).

Завдання Зовнішнього незалежного оцінювання з історії України, що складається у формі ЗНО, спрямовані на оцінку знань, умінь та навичок студентів II курсу спеціальностей гуманітарного спрямування щодо:

- встановлення змісту основних політичних, соціально-економічних, культурних подій та видатних історичних діячів, а також причинно-наслідкових зв'язків між фактами, подіями і явищами вітчизняної історії;
- опрацювання різноманітних типів джерел інформації, а також їх класифікації;
- позначення на картосхемах місць та хронології історичних подій;
- порівняльного аналізу різноманітних подій і процесів на вітчизняних теренах та у всесвітній історії;
- визначення передумов, причин, наслідків та особливостей історичних подій, явищ та процесів;
- окреслення меж найважливіших змін, що відбувалися й відбуваються в житті сучасної цивілізації та України.

Призначений для студентів II курсу Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст спеціальностей:

- 017 Фізична культура і спорт
- 061 Журналістика
- 081 Право
- 231 Соціальна робота
- 231 Соціальна педагогіка
- 242 Туризм

ПЕРЕДМОВА

Зошит з практичних робіт укладено на основі чинної програми ЗНО з історії України (наказ МОН України №696 від 26.06.2018 р.) для 11-річної школи (з врахуванням інтегрованої програми вивчення історії України у коледжі для освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста).

З метою накопичення у студентів ЕПК ЗНУ історичної компетентності до навчального процесу залучено даний робочий зошит, який передбачає формування наступних складових компетентностей: 1) *хронологічної* (уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причино-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства); 2) *просторової* (уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля); 3) *інформаційної* (уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел); 4) *логічної* (уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації); 5) *аксіологічної* (уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям).

В основу зошита з практичних робіт покладено розвиток навичок самостійної роботи студентів, задля чого кожен студент повинен самостійно рукописно заповнити розгорнуті комбіновані завдання з кожної навчальної теми. Завдання, своєю чергою, складаються з рівнів – 5 блоків. Виконання кожного з них поглиблює пізнавальний процес й занурює студента у ситуацію проблемного пошуку, стимулює до навчально-пізнавальної діяльності.

Так, виконання завдань **Блоку I «Назвіть дати»** та **Блоку II «Вкажіть поняття та терміни»** дозволяє розвинути у студентів *хронологічну* (уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причино-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни та еволюцію життя суспільства) та *просторову* (уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля) *компетентність*.

Натомість виконання завдань **Блоку III «Вкажіть хронологічні межі основних періодів історії України»** сприяє формуванню у студентів *логічну компетентність* (уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації).

В той же час відповідаючи на запитання **Блоку IV «Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління»** студент зможе набути нових елементів *аксіологічної компетентності* (уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям).

І, нарешті, завдання **Блоку V «Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел»** неминуче активізують *інформаційну компетентність* студентства – уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел.

РОЗДІЛ 1
НАЙДАВНІША ТА ДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тема 1. Вступ до історії України

Блок I. Дайте визначення основним поняттям та термінам:

- 1) історія _____
- 2) історична наука _____
- 3) методологія історії _____
- 4) історіографія _____
- 5) історичне джерело _____
- 6) періодизація історії _____
- 7) артефакт _____
- 8) археологічна культура _____
- 9) історико-географічне районування _____
- 10) історичний період (доба, ера, епоха, етап) _____

Блок II. Вкажіть хронологічні межі основних періодів історії України:

- 1) стародавня (давня, прадавня) історія України _____
- 2) середньовічна історія України _____
- 3) нова (модерна) історія України _____
- 4) новітня (постмодерна) історія України _____

Блок III. Вкажіть сферу наукових інтересів (період у історії України) провідних вітчизняних істориків:

- 1) М. Максимович _____
- 2) В. Антоновича _____
- 3) М. Грушевського _____
- 4) Д. Багалій _____
- 5) М. Яворського _____
- 6) Д. Дорошенко _____
- 7) Н. Полонська-Василенко _____
- 8) І. Крип'якевич _____
- 9) І. Лисяк-Рудницький _____
- 10) Я. Грицак _____

Блок IV. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) «Історія України-Русі» _____
- 2) «Історія Русів» _____
- 3) «Походження Русі» _____

4) «Про походження та діяння готів» _____

5) «Історія. Опис Скіфії та народів, що її населяють» _____

Тема 2. Найдавніша історія України

Блок I. Назвіть дати:

1) поява і розселення людей на території України _____

2) Поширення землеробства і скотарства на землях України _____

3) «неолітична революція» _____

4) Кочовики раннього залізного віку _____

5) Заснування античних міст-колоній в Північному Причорномор'ї та Криму _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

1) архантроп _____

2) палеоантроп _____

3) неоантроп _____

4) кам'яна доба _____

6) кочовики та Український степ (кіммерійці, скіфи, сармати, готи, авари) _____

7) Велике переселення народів _____

8 Велике розселення слов'ян _____

9) трипільська культура _____

10) прадавні слов'яни (анти, склавіни, венеди) _____

11) античність _____

12) ремесло _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних періодів Стародавньої історії України:

1) палеоліт _____

2) неоліт _____

3) мезоліт _____

4) енеоліт _____

5) доба бронзи _____

6) раннє залізо _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Атілла _____
- 2) Германаріх _____
- 3) Митридат Євпатор Понтійський _____
- 4) Геродот _____
- 5) Бож _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) «Історія. Опис Скіфії та народів, що її населяють» _____
- 2) «Про походження та діяння готів» _____
- 3) ПМЛ («Повість минулих літ») _____
- 4) «Стратегікон» _____

Тема 3. Утворення і розвиток держави Київська Русь

Блок I. Назвіть дати та події:

- 1) 882 р. _____
- 2) 988 р. _____
- 3) 1019–1054 рр. _____
- 4) 1097 р. _____
- 5) 1113 р. _____
- 6) 1187 р. _____
- 7) Любецький з'їзд князів _____
- 8) хрещення Русі _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) снема _____
- 2) норманська теорія походження Русі _____
- 3) слов'янська теорія походження Русі _____
- 4) компромісна теорія походження Русі _____
- 5) хозарська теорія походження Русі _____
- 6) християнство _____
- 7) Дулібський племінний союз _____

- 8) Антський племінний союз _____
- 9) Куявія (Куябія) _____
- 10) Артавія _____
- 11) Склавія _____
- 12) печеніги _____
- 13) половці (кипчаки) _____
- 14) візантизм _____
- 15) феодална роздробленість _____
- 16) феодалізм _____
- 17) полюддя _____
- 18) бояри _____
- 19) язичництво _____
- 20) фрески _____
- 21) мозаїка _____
- 22) іконопис _____
- 23) клинопис _____
- 24) Русь _____
- 25) Україна _____
- 26) вотчина _____
- 27) васалітет _____
- 28) сюзеренітет _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних періодів історії Київської Русі:

- 1) Утворення Київської Русі _____
- 2) Розквіт Київської Русі _____
- 3) «Війни Ярославичів» (доба феодалної роздробленості) _____
- 4) Занепад Київської Русі _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Аскольд та Дір _____
- 2) Олег _____
- 3) Ігор _____
- 4) Ольга _____
- 5) Святослав _____
- 6) Володимир Великий _____
- 7) Ярослав Мудрий _____
- 8) Володимир Мономах _____

9) Мстислав Великий _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

1) «Остромирове Євангеліє» _____

2) ПМЛ («Повість минулих літ») _____

3) Київський літопис _____

4) «Слова о полку Ігоревім» _____

5) «Повчання дітям» _____

6) «Руська правда» _____

Тема 4. Галицько-Волинська держава

Блок I. Назвіть дати та події:

1) 1199 р. _____

2) 1238 – 1264 рр. _____

3) 1238 р. _____

4) 1223, 1240 р. _____

5) 1264 р. _____

6) 1340 р. _____

7) Ярославська битва _____

8) татаро-монгольська навала _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

1) «ярлик» _____

2) «біскак» _____

3) «бек» _____

4) «нунцій» _____

5) персональна унія _____

6) боярська смута _____

7) Золота орда _____

8) «боярська республіка» _____

Блок III. Вкажіть назви періодів історії Галицько-Волинської держави:

- 1) 1199-1205 рр. — _____
- 2) 1205-1238/1245 рр. — _____
- 3) 1238/1245-1264 рр — _____
- 4) 1264-1340 рр. — _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Ярослав Осмомисл _____
- 2) Роман Мстиславович _____
- 3) Данило Романович _____
- 4) Лев Данилович _____
- 5) Юрій I Львович _____
- 6) Юрій II Болеслав _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Галицький літопис _____

- 2) Волинський літопис _____

Тема 5. Українські землі під владою Литви та Польщі
(XIV – перша половина XVII ст.)

Блок I. Назвіть події:

- 1) 1362 р. _____
- 2) 1385 р. _____
- 3) 1471 р. _____
- 4) 1478 р. _____
- 5) 1489 р. _____
- 6) 1514 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) ясир _____
- 2) шляхта _____
- 3) пани _____
- 4) панщина _____
- 5) магдебурзьке право _____
- 6) магістрат _____
- 7) цехи _____
- 8) вїйт _____

- 9) лава (лава ради) _____
- 10) православні братства _____
- 11) кріпосне право _____
- 12) фільварок _____
- 13) Греко-католицька (уніатська) церква _____
- 14) покозачення _____
- 15) реєстр _____
- 16) Кіш _____
- 17) отаман _____
- 18) Запорізька Січ _____
- 19) паланка _____
- 20) полк _____
- 21) клейноди _____
- 22) кримсько-татарські набіги _____
- 23) інкорпорація Великим князівством Литовським українських земель _____
- 24) самоврядування міст _____
- 25) Реформація та контрреформація _____
- 26) українське козацтво _____
- 27) військо запорозьке Низове _____
- 28) Берестейська церковна унія _____
- 29) Хотинська війна _____
- 30) козацько-селянські повстання _____

Блок III. Вкажіть назви періодів історії перебування Українські землі під владою Литви та Польщі(XIV – перша половина XVII ст.)

- 1) 1349-1362/1363 рр. – _____
- 2) 1362/1363-1385 рр. – _____
- 3) 1385-1480 рр – _____
- 4) 1480-1569 рр. – _____
- 5) 1569-1594 рр. – _____
- 6) 1594-1647 рр. – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Володимир Ольгердович _____
- 2) Свидригайло Ольгердович _____
- 3) Костянтин Іванович Острозький _____
- 4) Ягайло Ольгердович _____
- 5) Вітовт Кейстутович _____

- 6) Юрій Дрогобич _____
- 7) Криштоф Косинський _____
- 8) Северин Наливайко _____
- 9) Петро Конашевич–Сагайдачний _____
- 10) Петро Могила _____
- 11) Самійло Кішка _____
- 12) Михайло Дорошенко _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Пересопницького Євангелія _____

 - 2) Коротка Руська Правда (за академ. списком др.пол.XV ст.) _____

 - 3) «Городельський привілей» _____

 - 4) «Устава на волоки» _____

 - 5) Рішення Люблінського сейму про об'єднання Польщі й Литви в одну державу - Річ Посполиту _____

 - 6) Куруківська угода між представниками уряду Речі Посполитої і Українським козацтвом _____

 - 7) Ординація Війська Запорозького, заведена польським урядом. Організація Війська Запорозького реєстрового, перебуваючого на службі Речі Посполитої _____

-

РОЗДІЛ 2 НОВА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тема 6. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави

Блок I. Назвіть дати:

- 1) битва під Жовтими Водами _____
- 2) битва під Корсунем _____
- 3) битва під Пилявцями _____
- 4) Зборівська битва _____
- 5) Зборівський договір _____
- 6) Білоцерківський договір _____
- 7) битва під Батогом _____
- 8) молдавські походи _____
- 9) українсько-московське зближення _____
- 10) Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. _____
- 11) Українська революція середини XVII ст. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) універсал _____
- 2) хмельниччина _____
- 3) гетьман _____
- 4) Гетьманщина _____
- 5) генеральна старшина _____
- 6) присуд _____
- 7) баніція _____
- 9) рочки _____
- 10) наупоминки _____
- 11) посполите зрушення _____
- 12) Переяславська угода _____
- 13) протекторат _____
- 14) військовий союз _____

Блок III. Вкажіть назви періодів історії Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.:

- 1) 1648-1649 рр. – _____
- 2) 1650-1653 рр. – _____
- 3) 1654-1655 рр. – _____
- 4) 1655-1657 рр. – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Богдан Хмельницький _____
- 2) Тимофій Хмельницький _____
- 3) Іван Богун _____
- 4) Максим Кривоніс _____
- 5) Станіслав Кричевський _____
- 6) Філон Джалалій _____
- 7) Іван Золотаренко _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Зборівська угода _____
- 2) Білоцерківська угода _____
- 3) Березневі статті _____
- 4) Жалувана грамота царя Олексія Михайловича Війську Запорозькому на збереження його прав і вольностей _____

**Тема 7. Соціально-економічний та політичний розвиток
України в другій половині XVII–XVIII ст.**

Блок I. Назвіть датиподії:

- 1) Московсько-українська війна _____
- 2) Конотопська битва _____
- 3) Полтавське повстання Пушкаря та Барабаша _____
- 4) Чигиринські походи _____
- 5) Північна війна _____
- 6) Полтавська битва _____
- 7) Ліквідація Гетьманщини _____
- 8) Ліквідація Запорізької січі _____
- 7) 1659 р. _____
- 8) 1667 р. _____
- 8) 1681 р. _____
- 9) 1686 р. _____

- 10) 1709 р. _____
- 11) 1710 р. _____
- 12) 1722 р. _____
- 13) 1764 р. _____
- 14) 1775 р. _____
- 15) 1780-1782 рр. _____
- 16) 1783 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «Руїна» _____
- 2) «Потоп» _____
- 3) Чорна Рада _____
- 4) Правобережна Гетьманщина _____
- 5) Лівобережна Гетьманщина _____
- 6) наказний гетьман _____
- 7) Малоросійська колегія _____
- 8) Правління гетьманського уряду _____
- 9) Румянцевський перепис Малоросії _____
- 10) «Вічний мир» _____
- 11) Коліївщина _____
- 12) «Великий згін» _____

Блок III. Вкажіть назви періодів історії Гетьманщини (1657-1764 рр.):

- 1) 1657-1663 рр. – _____
- 2) 1663-1669 рр. – _____
- 3) 1669-1678 рр. – _____
- 4) 1678-1687 рр. – _____
- 5) 1687-1708 рр. – _____
- 6) 1709-1722 рр. – _____
- 7) 1722-1750 рр. – _____
- 8) 1750-1764 рр. – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Юрій Хмельницький _____
- 2) Іван Виговський _____
- 3) Іван Сірко _____
- 4) Павло Тетеря _____
- 5) Петро Дорошенко _____
- 6) Іван Брюховецький _____

- 7) Дем'ян Многогрішний _____
- 8) Іван Самойлович _____
- 9) Іван Мазепа _____
- 10) Іван Скоропадський _____
- 11) Павло Полуботок _____
- 12) Данило Апостол _____
- 13) Кирило Розумовський _____
- 14) Пилип Орлик _____
- 15) Петро Калнишевський _____
- 16) Григорій Сковорода _____
- 18) Йоганн Пінзель _____
- 20) Артем Ведель _____
- 21) Максим Березовський _____
- 22) Дмитро Бортнянський _____
- 23) Семен Палій _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Гадяцький трактат _____
- _____
- 2) Переяславські статті _____
- _____
- 3) Жердівські статті _____
- _____
- 4) Слободищенський трактат _____
- _____
- 5) Батуринські статті _____
- _____
- 6) Московські статті _____
- _____
- 7) Глухівські статті _____
- _____
- 8) Андрусівський договір _____
- _____
- 9) Корсунські статті _____
- _____
- 10) Конотопські статті _____
- _____

11) Коломацькі статті _____

12) Пакти і Конституції законів та вольностей Війська Запорозького _____

13) Права, за якими судиться малоросійський народ _____

14) Жалована грамота дворянству _____

**Тема 8. Українські землі під владою
Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.**

Блок I. Назвіть дату події:

1) 1798 р. _____

2) 1805 р. _____

3) грудень 1825 – січень 1826 рр. _____

4) Реформи Марії Терезії та Йосипа II _____

5) 1828 р. _____

6) 1830-1831 рр. _____

7) 1833-1837 рр. _____

8) 1840 р. _____

9) 1834 р. _____

10) 1846-1847 рр. _____

11) Київська козащина _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

1) «декабризм» _____

2) «Весна народів» _____

3) «Руська трійця» _____

4) «Русалка дністрова» _____

5) Головна руська рада _____

6) «Історія русів» _____

7) Українське Національне Відродження (Українське бароко) _____

8) вільнодумство _____

9) масонство _____

10) москвофільство _____

11) русинофільство _____

12) слов'янофільство _____

13) Кирило-Мефодіївське братство _____

Блок III. Вкажіть назви періодів історії перебування українських земель під владою Російської та Австрійської імперій у XIX та на початку XX ст.:

1) 1764-1798 рр. – _____

2) 1798-1848 рр. – _____

3) 1848-1890 рр. – _____

4) 1890-1914 рр. – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

1) І. Котляревський _____

2) М. Костомаров _____

3) П. Куліш _____

4) М. Гулак _____

5) Т. Шевченко _____

6) М. Шашкевич _____

7) І. Вагилевич _____

8) Я. Головацький _____

9) Л. Кобилиця _____

10) П. Гулак-Артемівський _____

11) Г. Квітка-Основ'яненко _____

12) М. Максимович _____

13) М. Остроградський _____

14) В. Каразін _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

1) Указ Катерини II про остаточне закріпачення селянства на Лівобережній і Слобідській Україні _____

2) Ясський мирний договір між Росією і Туреччиною _____

3) Кучук-Кайнарджійський мирний договір _____

4) Ясський мирний договір _____

5) «Вічний мир» і дружба між Московією та Річчю Посполитою» _____

б) «Катехізіс автономіста» _____

Тема 9. Українські землі у другій половині XIX ст.

Блок I. Назвіть дати та події:

- 1) 1853-1856 рр. _____
- 2) 1863 р _____
- 3) 1865 р. _____
- 4) 1868 р. _____
- 6) 1873 р. _____
- 7) 1876 р. _____
- 8) 1890 р. _____
- 9) Розкріпачення селянства Наддніпрянщини _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) Південно-Західний відділ Російського географічного товариства _____
- 2) Громадівський рух _____
- 3) Українофільство _____
- 4) Народництво _____
- 5) Народовство _____
- 6) Земський рух _____
- 7) «Просвіта» _____
- 8) НТШ _____
- 9) Русько-українська радикальна партія (РУРП) _____
- 10) Української Національно-демократичної партії (УНДП) _____
- 11) Української соціал-демократичної партії (УСДП) _____
- 12) «Зоря Галицька» _____

Блок III. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Володимир Антонович _____
- 2) Михайло Драгоманов _____
- 3) Павло Чубинський _____
- 4) Борис Грінченко _____
- 5) Євген Левицький _____
- 6) Іван Франко _____
- 7) Михайло Павлик _____

- 8) Юліан Бачинський _____
- 9) Михайло Грушевський _____
- 10) Панас Мирний _____
- 11) Микола Коцюбинський _____
- 12) Дмитро Яворницький _____
- 13) Леся Українка _____
- 14) Микола Лисенко _____
- 15) Микола Леонтович _____

Блок IV. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Емський указ _____

- 2) Валуєвський циркуляр _____

- 3) «Місцеве Положення про поземельне влаштування селян, оселених на поміщицьких землях в губерніях малоросійських: Київській, Подільській, Волинській Чернігівській, Полтавській та частині Харківської» _____

- 4) «Програмові засади братства тарасівців» _____

- 5) Конституційний закон «Про права громадян для королівств і областей, що представлені в рейхсраті» _____

Тема 10. Україна на початку XX ст.

Блок I. Назвіть дату події:

- 1) 1900 р. _____
- 2) 1908 р. _____
- 3) 1907 рр. _____
- 4) 1911-1913 рр. _____
- 5) Перша російська революція _____
- 8) Земельна реформа П. Столипіна _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) монополія _____
- 2) хутір _____

- 3) «столипінська реакція» _____
- 4) самостійники _____
- 5) українська соціал-демократія _____
- 6) «чорносотенці» _____
- 7) страйк _____
- 8) «Народне віче» _____
- 9) Товариство українських поступовців (ТУП) _____
- 10) Револьюційна українська партія (РУП) _____
- 11) УГКЦ _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних періодів історії України напередодні Першій світової війни:

- 1) 1900-1905 рр. – _____
- 2) 1905-1907 рр. – _____
- 3) 1907-1911 рр. – _____
- 4) 1911-1914 рр. – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Євген Чикаленко _____
- 2) Сергій Єфремов _____
- 3) Симон Петлюра _____
- 4) Микола Міхновський _____
- 5) Андрій Шептицький _____
- 6) Ілля Шраг _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) «Самостійна Україна» _____
-
-

РОЗДІЛ 3

УКРАЇНА МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ

Тема 11. Україна в роки Першої світової війни

Блок I. Назвіть дати та події:

- 1) серпень 1914 р. _____
- 2) 1915 р. _____
- 3) 1916 р. _____
- 4) Галицькі битви _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «Світова війна» _____
- 2) Велика війна _____
- 3) Галицько-Буковинське генерал-губернаторство _____
- 4) Союз визволення України (СВУ) _____
- 5) Головна Українська Рада (ГУР) _____
- 6) Загальна Українська рада (ЗУР) _____
- 7) «Брусилівський прорив» _____
- 8) Легіон українських січових стрільців (ЛУСС) _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних битв, проведених усусами:

- 1) бої за гору Маківка _____
- 2) бої за гору Лисоня _____
- 3) бої на Ужицькому карпатському перевалі _____
- 4) бої за Бережани _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Кость Левицький _____
- 2) Дмитро Донцов _____
- 3) Микола Ганкевич _____
- 4) Олександр Скоропис-Йолтуховський _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) «Маніфест Головної Української Ради» _____

- 2) «Наша платформа» _____

- 3) «Наша позиція» _____

4) «Війна і українці» _____

Тема 12–13. Українська державність в 1917–1921 рр.

Блок I. Назвіть дату події:

- 1) березень 1917 р. _____
- 2) квітень 1917 р. _____
- 3) червень 1917 р. _____
- 4) липень 1917 р. _____
- 5) листопад 1917 р. _____
- 6) 22 (09) січня 1918 р. _____
- 7) Лютнева буржуазно-демократична революція в Росії _____
- 8) Проголошення Української народної республіки _____
- 9) Українсько-більшовицька війна. Бій під Крутами _____
- 10) Українська Держава Гетьманат П. Скоропадського _____
- 11) Утворення Західно-української Народної Республіки. Українсько-польська війна _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «національно-визвольні змагання» _____
- 2) «Українська Революція» _____
- 3) УЦР _____
- 4) автономісти _____
- 5) незалежники _____
- 6) універсали УЦР _____
- 7) УНР _____
- 8) Генеральний Секретаріат _____
- 9) «Берестейський мир» _____
- 10) сепаратний договір _____
- 11) гетьманат _____
- 12) маніфест _____
- 13) «злука» _____
- 14) «Вільне козацтво» _____
- 15) Народний секретаріат _____
- 16) Директорія УНР _____

- 17) УГА _____
- 18) ЧУГА _____
- 19) «Чортківська офензіва» _____
- 20) ЗОУНР _____
- 21) «отаманщина» _____
- 22) «махновщина» _____
- 23) «червоний терор» _____
- 24) «білий терор» _____
- 25) «воєнний комунізм» _____
- 26) «соборність» _____
- 27) «Київська катастрофа» _____
- 28) «зимові походи» _____
- 29) Варшавська угода _____
- 30) Ризький мирний договір _____
- 31) «продрозкладка» _____
- 32) «воєнний атеїзм» _____
- 33) «лінія Керзона» _____

Блок III. Вкажіть назви основних періодів Новітньої історії України:

- 1) 1914-1917 рр. – _____
- 2) 1917-1921 рр. – _____
- 3) 1921-1991 рр. – _____
- 4) 1991-2014/2016рр. – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Володимир Винниченко _____
- 2) Павло Скоропадський _____
- 3) Дмитро Вітовський _____
- 4) Нестор Махно _____
- 5) Християн Раковський _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) I Універсал УЦР _____

- 2)) II Універсал УЦР _____

- 3)) III Універсал УЦР _____

- 4)) IV Універсал УЦР _____

5) «Акт злуки УНР та ЗУНР» _____

Тема 14. Українська СРР
в умовах нової економічної політики (1921–1928 рр.)

Блок I. Назвіть дату події:

- 1) 1921 р. _____
- 2) 1921-1923 рр. _____
- 3) 30 грудня 1922 р. _____
- 4) 1923 р. _____
- 5) 1925 р. _____
- 6) проголошення курсу на форсовану індустріалізацію _____
- 7) 1928 р. _____
- 8) запровадження політики коренізації у СРСР _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) УАПЦ _____
- 2) «продподаток» _____
- 3) «українізація» _____
- 4) «лікнеп» _____
- 5) НЕП _____
- 6) трест _____
- 7) синдикат _____
- 8) більшовизм _____
- 9) комунізм _____
- 10) голод _____
- 11) «ножиці цін» _____
- 12) «антисталінська опозиція» _____
- 13) троцькізм _____
- 14) шумскізм _____
- 15) волобуївщина _____
- 16) «хвильовізм» _____
- 17) Національне відродження _____
- 18) Політбюро ЦК РСДРП(б) _____
- 19) РКП(б) _____

- 20) ВКП(б) _____
21) КП(б)У _____
22) «непман» _____
23) ВЧК (ВНК) _____
23) УСРР _____
24) СРСР _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі існування в межах СРСР антисталінської опозиції:

- 1) «стара опозиція» – _____
2) «нова опозиція» – _____
3) «молода опозиція» – _____
4) «розстріляна опозиція» – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Микола Скрипник _____
2) Олександр Шумський _____
3) Михайло Волобуєв _____
4) Микола Хвильовий _____
5) Лесь Курбас _____
6) Михайло Бойчук _____
7) Олександр Довженко _____
8) Василь Липківський _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) «Про запровадження української мови в школах і радянських установах» _____

- 2) Декларація про утворення СРСР _____

- 3) Договір про утворення СРСР (Союзний договір) _____

- 4) «Про заміну розкладки натуральним податком» _____

- 5) «Про заходи рівноправності мов і про допомогу розвитку української мови» _____

Тема 15. Закріплення радянської влади в Україні (1929–1938 рр.)

Блок I. Назвіть дати та події:

- 1) 1928 р. _____
- 2) 1928/1929-1932 р р. _____
- 3) 1929 р. _____
- 4) 1930 р. _____
- 5) 1932-1933 р р. _____
- 6) 1934 р. _____
- 7) 1937 р. _____
- 8) 1937-1938 рр. _____
- 9) «розстріляний з'їзд» _____
- 10) запровадження форсованої індустріалізації _____
- 11) запровадження суцільної колективізації _____
- 12) Дніпробуд _____
- 13) 1-ша п'ятирічка _____
- 14) 2-га п'ятирічка _____
- 15) «Шахтинська справа» _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «великий терор» _____
- 2) Голодомор _____
- 3) масові репресії _____
- 4) «великий терор» _____
- 5) форсована індустріалізація _____
- 6) суцільна колективізація _____
- 7) колгосп _____
- 8) комуна _____
- 9) МТС _____
- 10) МТМ _____
- 11) «Розстріляне Відродження» _____
- 12) «стаханівський рух» _____
- 13) «розкуркулення» _____
- 14) «закон про п'ять колосків» _____
- 15) «чорна дошка» _____
- 16) ГУЛАГ _____
- 17) «паспортна система» _____
- 18) «соцреалізм» _____

19) ОДПУ _____

20) НКВС _____

21) «хлібозаготівлі» _____

22) тоталітаризм _____

Блок III. Підберіть якомога актуальніші назви часових проміжків – основних етапів «довоєнного сталінізму»:

1) 1929–1934 рр. – _____

2) 1934–1937 рр. – _____

3) 1937–1938 рр. – _____

4) 1938–1939/1941 рр. – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

1) Станіслав Косіор _____

2) Лазар каганович _____

3) Максим Рильський _____

4) Павло Вірський _____

5) Григорій Верьовка _____

6) Влас Чубар _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

1) «Про ознаки, які визначали селянське господарство як куркульське» _____

2) «Про заходи до посилення хлібозаготівель» _____

3) «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації та зміцнення суспільної (соціалістичної) власності» _____

Тема 16. Західноукраїнські землі в 1921–1939 рр.

Блок I. Назвіть події:

- 1) 1920 р. _____
- 2) 1923 р. _____
- 3) 1925 р. _____
- 4) 1929 р. _____
- 5) 1930 р. _____
- 6) 1938 р. _____
- 7) 15 березня 1939 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «осадництво» _____
- 2) «пацифікація» _____
- 3) «русинство» _____
- 4) «Таємний університет» _____
- 5) політична еміграція _____
- 6) УНДО _____
- 7) ОУН(м) _____
- 8) ОУН(б) _____
- 9) Карпатська Україна _____
- 10) Підкарпатська Русь _____

Блок III. Вкажіть західноукраїнські регіони, що належали у 1920-30-х рр. таким країнам:

- 1) Чехословаччина _____
- 2) Польща _____
- 3) Румунія _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Євген Коновалець _____
- 2) Степан Бандера _____
- 3) Андрій Мельник _____
- 4) Августин Волошин _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Меморандум «Про правове становище закарпатських українців у складі Чехословаччини» _____

2) Директива Міністра закордоних справ Польщі Ю. Бека закордоним представництвам Польщі «Про основи політики щодо Західної України»__

РОЗДІЛ 4

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА СЬОГОДЕННЯ

Тема 17. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)

Блок I. Назвіть події:

- 1) 23 серпня 1939 р. _____
- 2) 01 вересня 1939 р. _____
- 3) 17 вересня 1939 р. _____
- 4) червень 1940 р. _____
- 1) 22 червня 1941 р. _____
- 2) 14 жовтня 1942 р. _____
- 3) грудень 1942 р. _____
- 4) 06 листопада 1943 р. _____
- 5) січень-лютий 1944 р. _____
- 6) 28 жовтня 1944 р. _____
- 7) 09 травня 1945 р. _____
- 8) 02 вересня 1945 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «радянiзація» _____
- 2) «новий порядок» _____
- 3) «план «Барбароса» _____
- 4) «евакуація» _____
- 5) мобілізація _____
- 6) «план «Ост» _____
- 7) Голокост _____
- 8) колабораціонiзм _____
- 9) Рух Опору _____
- 10) УПШР _____
- 11) «похідні групи» _____
- 12) Поліська січ _____

- 13) «Східний вал» _____
- 14) «випалена земля» _____
- 15) «депортація» _____
- 16) геноцид _____
- 17) УПА _____
- 18) партизанщина _____
- 19) підпілля _____
- 20) антисемітизм _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі вказаних подій:

- 1) «битва за Київ» _____
- 2) оборона Севастополя _____
- 3) визволення Запоріжжя _____
- 4) остаточне визволення території України від німецьких окупантів _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Тарас Бульба (Боровець) _____
- 2) Роман Шухевич _____
- 3) Іван Кожедуб _____
- 4) Олексій Берест _____
- 5) Кузьма Дерев'янка _____
- 6) Ярослав Стецько _____
- 7) Тимофій Строкач _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) «Договір про ненапад між Німеччиною і Радянським Союзом» та «Таємний додатковий протокол» _____
 - 2) «Політичні вказівки ОУН–Бандери» _____
 - 3) «Меморандум ОУН–Бандери до уряду Райху» _____
 - 4) «Про кваліфікацію дій радянських громадян, що надавали допомогу ворогу в районах, тимчасово окупованих німецькими загарбниками» _____
 - 5) «Про створення військових формувань союзних республік і про перетворення у зв'язку з цим Народного комісаріату оборони із загальносоюзного у союзно-республіканський народний коісаріат» _____
-

Тема 18. Україна в перші повоєнні роки (1945 – початок 50-х років)

Блок I. Назвіть дати:

- 1) 1945 р. _____
- 2) квітень 1945 р. _____
- 3) березень 1946 р. _____
- 4) 1946-1947 рр. _____
- 5) квітень-липень 1947 р. _____
- 6) 1949 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «відбудова» _____
- 2) «операція «Вісла» _____
- 3) «операція «Валаам» _____
- 4) «ждановщина» _____
- 5) «лисенківщина» _____
- 6) «холодна війна» _____
- 7) ООН _____
- 8) «інтернаціоналізм» _____
- 9) «буржуазний націоналізм» _____
- 10) «космополітизм» _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних періодів повоєнної історії радянської України:

- 1) «Відбудова» – _____
- 2) «Відлига» – _____
- 4) «Перебудова» – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Йосип Сліпий _____
- 2) Володимир Сосюра _____
- 3) Олесь Гончар _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Указ «Про виселення у віддалені райони осіб, які злісно ухиляються від трудової діяльності у сільському господарстві і ведуть антигромадський паразитичний спосіб життя» _____
-

**Тема 19. Україна в умовах політичної
та економічної лібералізації суспільства (1953–1964 рр.)**

Блок I. Назвіть події:

- 1) 1953 р. _____
- 2) 1954 р. _____
- 3) лютий 1954 р. _____
- 4) лютий 1956 р. _____
- 5) 1957 р. _____
- 6) 1959 р. _____
- 7) 1961 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «десталінізація» _____
- 2) «культ особи» _____
- 3) «вождь» _____
- 4) «лібералізація» _____
- 5) «політична реабілітація» _____
- 6) «відлига» _____
- 7) «раднаргоспи» _____
- 8) «шістдесятники» _____
- 9) «дисидентство» _____
- 10) «хрущовки» _____
- 11) РТС _____
- 12) «кукурудзяна лихоманка» _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних етапів «Відлиги»:

- 1) «поміrkована десталінізація» – _____
- 2) «повна десталінізація» – _____
- 3) «реформаторська лихоманка» – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Левко Лук'яненко _____
- 2) Іван Світличний _____
- 3) Алла Горська _____
- 4) Іван Дзюба _____
- 5) Ліна Костенко _____

6) Євген Сверстюк _____

7) Василь Симоненко _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

1) «Про «культ особи» та його наслідки» _____

**Тема 20. Україна в період загострення кризи радянської системи
(середина 60 – початок 80-х років XX ст.)**

Блок I. Назвіть події:

1) 1965 р. _____

2) 1972 р. _____

3) 1976 р. _____

4) 1977 р. _____

5) 1979 р. _____

6) 1981 р. _____

7) 1982 р. _____

8) 1984 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

1) «застій» _____

2) «дефіцит» _____

3) «розвинений соціалізм» _____

4) «соціалізм з людським обличчям» _____

5) «криза соціалізму» _____

6) «номенклатура» _____

7) «самвидав» _____

8) «тамвидав» _____

9) правозахисний рух _____

10) «Конституція розвинутого соціалізму» _____

11) «золота п'ятирічка» _____

12) «косигінські реформи» _____

13) «неосталінізм» _____

14) «ресталінізація» _____

15) «блат» _____

16) УРСР _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних етапів доби «Застою»:

- 1) «згортання хрущовських реформ» – _____
- 2) «реформи косигіна» – _____
- 3) «криза радянської системи» – _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Валерій Марченко _____
- 2) Петро Григоренко _____
- 3) Микола Руденко _____
- 4) Василь Стус _____
- 5) В'ячеслав Чорновіл _____
- 6) Олег Антонов _____
- 7) Сергій Параджанов _____
- 8) Іван Миколайчук _____
- 9) Володимир Івасюк _____
- 10) Леонід Биков _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Конституція УРСР _____
-

**Тема 21. Відновлення незалежності України
та розпад Радянського Союзу (1985–1991 рр.)**

Блок I. Назвіть події:

- 1) квітень 1985 р. _____
- 2) 26 квітня 1986 р. _____
- 3) вересень 1989 р. _____
- 4) березень 1990 р. _____
- 5) 16 липня 1990 р. _____
- 6) жовтень 1990 р. _____
- 7) 24 серпня 1991 р. _____
- 8) 01 грудня 1991 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «перебудова» _____
- 2) «прискорення» _____
- 3) «нове мислення» _____

- 4) «гласність» _____
- 5) «плюралізм» _____
- 6) «багатопартійність» _____
- 7) «парламентаризм» _____
- 8) «суверенітет» _____
- 9) «інфляція» _____
- 10) «ринкові відносини» _____
- 11) «цеховики» _____
- 12) «ходуни» _____
- 13) «форцовщик» _____
- 14) «спекуляція» _____
- 15) Народний Рух України _____

Блок III. Вкажіть хронологічні межі основних етапів доби «Перебудови»:

- 1) «прискорення» — _____
- 2) «гласність» — _____
- 3) «розброд та шатання» — _____
- 3) «крах світового соціалізму» — _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії та вкажіть час життя/правління:

- 1) Іван Драч _____
- 2) Михайло Горинь _____
- 3) Леонід Кравчук _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) Закон «Про мови в Українській РСР» _____
- 2) Декларація «Про державний суверенітет України» _____
- 3) «Акт про державну незалежність України» _____

Тема 22-24. Україна в умовах незалежності

Блок I. Назвіть подію:

- 1) 06 грудня 1991 р. _____
- 2) липень 1994 р. _____

- 3) 1995 р. _____
- 4) 28 червня 1996 р. _____
- 5) вересень 1996 р. _____
- 6) жовтень-грудень 2004 р. _____
- 7) 2008 р. _____
- 8) січень 2010 р. _____
- 9) листопад 2013 – лютий 2014 рр. _____
- 10) березень 2014 р. _____
- 11) червень 2014 р. _____
- 12) вересень 2014 р. _____
- 13) лютий 2015 р. _____

Блок II. Вкажіть поняття та терміни:

- 1) «розбудова» _____
- 1) «корупція» _____
- 2) «тіньова економіка» _____
- 3) «офшорна зона» _____
- 4) СНД _____
- 5) ГУАМ _____
- 6) ЄС _____
- 7) НАТО _____
- 8) ВТО _____
- 9) «євроінтеграція» _____
- 10) «євроатлантична інтеграція» _____
- 11) «Помаранчева революція» _____
- 12) «Революція Гідності» _____
- 13) «Небесна сотня» _____
- 14) «сепаратизм» _____
- 15) «децентралізація» _____
- 16) АТО _____
- 17) «анексія» _____
- 18) «тимчасово окуповані території» _____
- 19) «кіборги» _____
- 20) ОРДЛО _____
- 21) «волонтерський рух» _____
- 22) «люстрація» _____
- 23) «поліконфесійність» _____

Блок III. Як, на Вашу думку, слід назвати наступні етапи історії України доби незалежності:

- 1) 1991-2004 рр. — _____
- 2) 2004-2010 р — _____
- 3) 2010-2014 рр. — _____
- 3) 2014-2017 рр. — _____

Блок IV. Назвіть приналежність вказаних історичних постатей до вітчизняної історії:

- 1) Леонід Кучма _____
- 2) Віктор Ющенко _____
- 3) Віктор Янукович _____
- 4) Олександр Турчинов _____
- 5) Петро Порошенко _____

Блок V. Вкажіть автора та дату появи наведених історичних джерел:

- 1) «Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» _____
 - 2) Конституція України _____
-

СПИСОК ПОНЯТЬ ТА ТЕРМІНІВ

Автономія – обмежена самостійність певної території держави, можливість населення цієї території самостійно вирішувати питання, які входять у компетенцію конкретного автономного утворення.

Абсолютизм – необмежена самодержавна влада, деспотична форма державного правління, яка ґрунтується на сваволі правителя і за якої досягається надзвичайно високий ступінь централізації державної влади.

Автохтонний – місцевий.

Акт злуки – декларація про воз'єднання двох українських державних утворень – УНР і ЗУНР – в єдину соборну незалежну українську державу, яке відбулося 22 січня 1919 року.

Акціонерне товариство – підприємство, капітал якого утворюється з внесків пайовиків (акціонерів) завдяки купівлі ними акцій. Прибутки розподіляються між його учасниками відповідно до суми акцій, які їм належать.

Акція – цінний папір який свідчить про участь його власника в капіталі акціонерного товариства, і дає право на одержання певної частини прибутку товариства.

Анархізм – ідейно-теоретична та суспільно-політична течія, в основі якої – заперечення державного управління суспільством; невизнання авторитету, порядку, дисципліни.

Анафема – церковне прокляття.

Анексія – насильницьке приєднання, загарбання однією державою всієї (або частини) території іншої держави.

Антанта – блок європейських держав (Велика Британія, Франція, Російська імперія) який сформувався для боротьби проти так званого Троїстого союзу (Німеччина, Австро-Угорщина, Італія). Згодом назва «Антанта», крім основних країн, що воювали, поширилася ще на 22 країни – США, Японію, Китай, Грецію та ін.

Артіль – товариство повноправних осіб, які об'єднуються для спільної праці.

Археологія – наука, яка вивчає історію суспільства за матеріальними залишками життя та діяльності людей – речовими (археологічними) пам'ятками.

Асиміляція – злиття одного народу з іншим (як правило більш численним) шляхом засвоєння його мови, звичаїв тощо.

Бронзовий вік – період в історії людства, коли поряд з кам'яними були поширені знаряддя з бронзи.

«Відлига» – це назва періоду перебування М. С. Хрущова при владі в СРСР (1954–1964 рр.), що характеризувався політикою десталінізації, політичною реабілітацією і непослідовністю реформ.

Велике переселення народів – грандіозні етнічні переселення «варварських» племен від Центральної Азії до кордонів Римської імперії через територію Східної та Північної Європи.

Вєрв – сільська територіальна община в Київській Русі. Об'єднувала населення одного або кількох селищ.

Воєнний комунізм – здійснювані більшовиками соціально-економічні перетворення з метою якнайшвидше побудувати комуністичний лад за програмою, яка вперше була оприлюднена В.Леніном у квітні 1918 року в статті «Чергові завдання радянської влади». У березні 1921 р., коли ця політика провалилася, Ленін з метою маскування провалу назвав її воєнним комунізмом, тобто, політикою нав'язаною війною.

Волонтаризм – термін радянського політичного життя, пов'язаний з обставинами вимушеної відставки М.Хрущова з посади першого секретаря ЦК КПРС і голови Ради міністрів СРСР у жовтні 1964 року. Хрущову було інкриміновано небажання прислухатися до «колективної думки партії» – волонтаризм.

Вотчина – велике земельне володіння, яке передавалось у спадщину, його можна було продати, обміняти, поділити.

Генеральна старшина – вище військове керівництво Гетьманщини, яке здійснювало управління всім козацьким військом і його окремими службами та цивільним населенням. До складу Генеральної старшини входили: гетьман, генеральний писар, двоє генеральних суддів, двоє генеральних осавулів, генеральний обозний, генеральний підскарбій, генеральний хорунжий, генеральний бунчужний.

Генеральний секретаріат – виконавчий орган влада, створений після проголошення Першого Універсалу. Являв собою перший національний український уряд у ХХ ст.

Гетьман – від польського hetman – начальник. Керівник українського козацтва, з 1648 р. – глава української держави – Гетьманщини, у руках якого було зосереджено законодавчу, виконавчу та судову владу.

Гетьманський переворот 1918 р. – державний переворот, здійснений у Києві прихильниками генерала П.Скоропадського за підтримки німецького командування. Внаслідок перевороту було ліквідовано Українську Народну Республіку, розігнано Українську Центральну Раду і проголошено Українську Державу на чолі з гетьманом П.Скоропадським.

Гетьманщина – Українська козацька держава, утворена внаслідок переможних битв 1648–1649 рр. Національно-визвольної війни під проводом Б.Хмельницького. Офіційна назва держави – **Військо-Запорізьке**.

Гласність – політика максимальної відвертості та правди в діяльності державних і громадських організацій, дієва й активна форма участі громадської думки в демократичному вирішенні найважливіших проблем країни.

Голокост – загибель значної частини єврейського населення Європи в ході систематичного переслідування і знищення його нацистами та їх посібниками в Німеччині й на захоплених територіях у 1933–1945 рр.

Госпрозрахунок – метод господарювання підприємств в умовах соціалістичної економіки, який поєднував централізоване керівництво з певною господарською самостійністю підприємства.

Громади – напівлегальні непартійні об'єднання української інтелігенції.

Давні слов'яни – група племен, які належали до індоєвропейської спільноти, предки сучасних слов'янських народів Східної, Центральної і Південної Європи.

Данина – у давні часи назва натурального або грошового податку, що сплачувалися підкореними племенами на користь переможця. Від правління Ольги

данина стала постійним і унормованим податком та основним джерелом поповнення державної скарбниці. Одиниці оподаткування: дим (двір) та рало (хліборобська родина).

Декабристи – представники дворянства Росії, які боролися за повалення царату та скасування кріпацтва. В 1825 році підняли антицарське повстання, яке закінчилося поразкою.

Декларація про державний суверенітет – законодавчий документ, ухвалений Верховною Радою УРСР 16 липня 1990 року, що проголошувала державний суверенітет республіки у складі СРСР.

Декрет – підзаконний нормативно-правовий акт, виданий главою держави або уряду.

Депортація – примусове виселення осіб, чи груп населення, а інколи й народів, із місць постійного проживання, за наказом органів державної влади.

Десталінізація – відмова кремлівської верхівки від політики масового терору з одночасним її засудженням. Засудження масового терору відбулося у формі дозованої критики сталінських методів партійно-радянського керівництва.

Диктатура – система політичного правління, що характеризується необмеженою владою однієї особи, або групи осіб; здійснення керівництва за допомогою репресивних заходів при зведенні нанівець демократичних засад функціонування суспільства.

Директорія УНР – тимчасовий орган державної влади УНР, створений для керівництва повстанням проти гетьмана П. Скоропадського. Після перемоги – найвищий орган державної влади Української Народної Республіки.

Дисидентство – (від лат. Dissident – незгодний) – виступ проти існуючого державного ладу чи загальноприйнятих норм певної країни, протистояння офіційній ідеології й політиці.

Дружина – збройні загони, що становили постійне військо князя та апарат його влади.

Евакуація – виведення з місцевості, що перебувала під загрозою нападу ворога, у тил населення, поранених, а також матеріальних засобів.

Експропріація – примусове позбавлення приватної власності (безвідплатне, або оплачуване).

Екстенсивний розвиток – розвиток економіки, який характеризується збільшенням кількості продукції, що випускається, за рахунок збільшення витрат людської праці, сировини та матеріалів.

Енеоліт – перехідна ланка від кам'яного віку до віку металів, коли з'являються речі із міді – першого металу, опанованого людиною, але провідна роль у виготовленні знарядь праці ще належала каменю.

Етнос, або народ – історично сформована людська спільнота, яка відрізняється від сусідів окремою власною територією, культурою, мовою, психологією та свідомістю.

Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР) – українська держава, створена в листопаді 1918 року на західноукраїнських землях, які входили до складу Австро-Угорської імперії.

Інвестиції – довгострокові вкладення у виробництво.

Індустріалізація – комплекс заходів, вжитих ВКП(б) у 1920-30-х, що мав на меті модернізацію промисловості: будівництво заводів, фабрик, залізниць та інших індустріальних об'єктів.

Інтегральний націоналізм – ідеологія ОУН, що заперечувала ліберальні цінності й проповідувала рішучі дії заради національних інтересів.

Інтелігенція – соціальний прошарок, що складається з осіб, чиїм фахом є творча розумова праця (діячі науки і мистецтва, інженери, вчителі, лікарі).

Карпатська Україна (Карпато-Українська держава) – офіційна назва автономної української республіки у складі Чехо-Словаччини в 1938–1939 рр. і Української незалежної держави на Закарпатті в березні 1939 року.

Катехізіс – релігійна книга, що містить стислий виклад догматів християнської віри в запитаннях і відповідях.

Київська Русь – слов'янська держава, що існувала протягом IX–XII ст., яка утворилася внаслідок об'єднання східнослов'янських племінних союзів навколо Полянського союзу з центром у Києві.

Кіш – ставка кошового отамана; згодом назва закріпилася за козацькою столицею – Запорозькою Січчю, де розташовувалася постійна резиденція гетьмана.

Клейноди – символи-відзнаки українського козацтва. Серед них – корогва, бунчук, булава та печатка з гербом та ін.

Князь – глава держави-князівства. Великий князь – вищий князівський титул у Київській Русі. В X–XIII ст. титул великого князя належав київським князям.

Козацтво – стан вояків-землеробів в Україні XVI–XVIII ст., формувався з представників різних суспільних станів. Протягом другої половини XVI – першої половини XVII ст. відіграло вирішальну роль у господарському освоєнні та обороні від нападів татарсько-ногайських орд півдня України.

Козацька старшина – привілейована верхівка українського козацтва, його військовий та адміністративно-політичний військовий склад. Виникла одночасно з появою козацтва й походила з його заможної верхівки.

Колективізація сільського господарства – процес докорінної перебудови аграрного сектора, ініційований більшовицьким керівництвом наприкінці 1920-х років. Передбачала перетворення дрібних індивідуальних господарств на колективні підприємства (колгоспи) для встановлення цілковитого контролю держави за сільськогосподарським виробництвом і використанням його ресурсів та потенціалу для модернізації всього господарства.

Колонізація – заселення та освоєння вільної території, а також загарбання якоїсь країни або краю, що супроводжується підкоренням, а часом і винищенням місцевого населення.

Конституційний процес – процес розробки й прийняття конституції держави.

Конституція – основний закон держави, який визначає її устрій, порядок і принципи формування представницьких органів влади, виборчу систему, основні права і свободи громадян.

Конфедерація – союз самостійних держав, створений з певною метою, здебільшого зовнішньополітичною.

Кооперація – форма об'єднання людей, які на пайових засадах спільно займаються певним видом діяльності.

Коренізація – політика партійно-радянського керівництва, спрямована на утвердження контролю за життям національних республік через переведення на національні мови діяльності органів управління, культурно-освітніх закладів, засобів масової інформації та залучення національних кадрів до органів управління.

Кріпацтво – система правових норм феодальної держави, що встановлювала залежність селянина від феодала і водночас власність останнього на селянина кріпака.

Курінь – військова та господарська одиниця на Січі. Куренів було 38. Кожен із них мав таку ж саму назву, як і місцевість з якої походили козаки, об'єднані в ньому.

Лібералізація – пом'якшення політичного режиму, вільнодумство.

Магдебурзьке право – право, за яким міста звільнялися від управління і суду великих землевласників та створювали органи місцевого самоврядування за зразком німецького міста Магдебурга.

Мажоритарна виборча система – виборча система, за якою враховуються голоси виборців, подані за кандидата, що одержав більшість голосів у конкретних виборчих округах.

Мажоритарно-пропорційна виборча система – виборча система, за якою половина депутатів обиралася одномандатними виборчими округами, інша половина – за списками кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків партій у багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі на основі пропорційного представництва.

Масонство – релігійно-етичний рух, прибічники якого закликали до морального самовдосконалення й об'єднання людей за принципами взаємодопомоги, братерства, рівності.

Мезоліт – епоха кам'яної доби, що була перехідною між палеолітом та неолітом (середній кам'яний вік). На землях України доба мезоліту тривала приблизно від 10 тис. до 7 тис. років тому.

Митрополит – другий після патріарха сан. Стоїть на чолі митрополії. Митрополія – церковно-територіальна одиниця, яку очолює митрополит.

Мобілізація – переведення збройних сил держави, промисловості, транспорту та інших галузей економіки на воєнний стан.

Монархія – форма державного правління, за якої найвища влада зосереджена в руках одноосібного володаря й передавалася спадково представникам правлячої династії

Монополія – велике об'єднання промисловців, банкірів, торгівців, яке виникає в умовах посилення конкурентної боротьби, щоб узгоджувати дії підприємців із виробництва і збуту товарів з метою одержання максимальних прибутків.

Москвофільство – суспільно-політична течія в Галичині, на Буковині та Закарпатті у другій половині XIX – на початку XX ст., що ставила метою приєднання Західної України до Росії. Москвофіли пропагували «єдину неділиму російську народність».

Наказний гетьман – особа, що тимчасово заступала гетьмана Війська Запорізького. Наказного гетьмана призначав або сам гетьман, або його обирала козацька рада.

Народовці – діячі культурницького, а згодом політичного руху, що виник на початку 1860-х років серед української інтелігенції в Галичині на протигагу рухові москвофілів.

Натуральне господарство – це господарство, яке виробляє продукти майже винятково для внутрішнього споживання, а не на продаж, зв'язок його з ринком є нерегулярним.

Науково-технічна революція (НТР) – процес якісного перетворення продуктивних сил на основі досягнень науки і техніки.

Націоналізм – ідеологія, яка проголошує націю найвищою цінністю, вважає, що нація повинна бути вільною і становити окреме політичне тіло (автономію або самостійну державу).

Неоліт – доба нового кам'яного віку, заключний етап кам'яної доби.

Неосталінізм – часткова реанімація сталінської адміністративно-командної системи.

Нова економічна політика (неп) – тривала з 1921 по 1928 р. Ключовим елементом НЕПу була заміна продрозкладки продподатком, яка потягнула за собою відновлення товарно-грошових відносин між містом і селом.

«Новий порядок» - жорстокий режим, установлений німецько-фашистськими загарбниками на окупованій території України та в інших частинах СРСР, що супроводжувався масовими розстрілами і депортацією місцевого населення.

Номенклатура – панівна партійна еліта в СРСР, що цілковито контролювала всі сфери життя суспільства.

Орда – військо кочовиків, а також місце, де перебувала ставка хана.

Остарбайтер – німецький термін на означення осіб, які були вивезені гітлерівцями зі східних окупованих територій протягом Другої світової війни на примусові роботи до Німеччини.

Пакт Ріббентропа-Молотова 1939 р. – назва радянсько-німецького договору про ненапад з секретним додатковим протоколом, підписаного 23 серпня 1939 р. у Москві наркомом закордонних справ СРСР В.Молотовим та міністром закордонних справ Німеччини Й. фон Ріббентропом.

Палеоліт – давній кам'яний вік.

Патріарх – вищий титул священнослужителя в православних церквах.

Пацифікація – (від лат. Pacificatio – умиротворення заспокоєння) – офіційна назва репресій щодо населення Західної України, проведених урядом Польщі восени 1930 р.

Перебудова – політичний курс радянського керівництва, що реалізовувався в СРСР 1985–1991 рр. Його суть полягала у спробі шляхом «революції згори» здійснити системну модернізацію суспільства.

План «Барбаросса» – кодова назва плану воєнної операції фашистської Німеччини проти СРСР, згідно з яким війна проти СРСР повинна була стати «блискавичною», тобто закінчитися перемогою в дуже короткий термін, до того як супротивник зможе мобілізувати та розгорнути свої головні сили.

Повстання – форма збройного виступу на захист власних інтересів, що носить локальний характер, відзначається слабкою організацією й організованістю, керівники

якого формулюють приблизно, а частіше зовсім не висувають програму ліквідації існуючої соціальної структури й захоплення політичної влади.

Політика прискорення – це політика, яка передбачала розробку довгострокових заходів, спрямованих на соціально-економічний розвиток країни, широке впровадження досягнень НТП, реорганізацію управлінської структури, пріоритетний розвиток машинобудування, спробу вирішити традиційні соціальні проблеми – житлову, продовольчу, забезпечення населення товарами повсякденного вжитку тощо.

Політичний плюралізм – свобода діяльності політичних партій, багатопартійність у країні.

Полюддя – первісна форма здору данини.

Популізм – схильність політиків визнання їхньої громадської діяльності, популярності, вдаючись до простих, прийнятних для населення аргументів та пропозицій.

Православні братства – релігійні та культурно-просвітницькі організації українських міщан, духовенства, козаків, шляхти що виникли при

Пролетаріат – соціальна верства індустріального суспільства із зайнятих переважно найманою фізичною працею людей.

Промисловий переворот – це перехід від мануфактури з її ручною ремісничою технікою до великого машинного фабрично-заводського виробництва.

Протекторат – форма залежності, за якою одна держава (протектор) перебирає здійснення зовнішніх відносин іншої держави (протегової), захист її території та нерідко ставить під свій контроль її внутрішні справи.

Радикалізм – політична течія, прихильники якої вимагають проведення демократичних реформ.

Раднаргоспи (Ради народного господарства) – територіальні органи управління, створені в 1957 р. замість галузевих міністерств, які помітно поліпшили керування економікою регіонів, але призвели до розриву зв'язків між окремими галузями.

Радянізація – система заходів, спрямованих на установаження радянської влади, побудову соціалістичного суспільства за економічною та політичною моделлю СРСР у західноукраїнських землях.

Референдум – усенародне опитування з найважливіших питань державного життя, в якому беруть участь усі громадяни, що мають виборчі права.

«Реабілітація» – виправдання, поновлення доброго імені чи репутації несправедливо обвинуваченої, обмовленої або засудженої особи.

«Розстріляне відродження» – це роки наступу сталінського режиму на всі сфери культурного життя України, коли під пресом терору опинилися науковці, освітяни, діячі сфери культури. Це був період який пройшов під знаком жорсткого переслідування діячів національної культури.

Руїна – назва, вживана в історичній літературі для 60–80 років XVII ст. – періоду громадянських воєн, вторгнень іноземців в Україну, її поділ між Московією, Річчю Посполитою, Османською імперією, розколу Гетьманщини.

Рух опору – антифашистський національно-визвольний рух у роки Другої світової війни проти німецьких, італійських, японських окупантів та їх союзників.

Секуляризація – конфіскація державою церковних земель.

Синдикат – одна з форм монополій, коли самостійні у виробничому відношенні підприємства об'єднуються для збуту своїх товарів, втрачаючи свою комерційну самостійність.

Синдикати – організації для закупівлі сировини, планування торгівельних операцій і збуту однорідної продукції групи трестів.

Соціалізація землі – передбачала передачу всієї землі без викупу в розпорядження земельних комітетів та розподіл її серед селянства за трудовою або споживчою нормою.

Соціалізм – вчення, в якому як ідеал висувається здійснення принципів соціальної справедливості, свободи і рівності; суспільний лад, що ці принципи втілює.

Союз визволення України (СВУ) – політична організація емігрантів із Наддніпрянської України, що виникла у серпні 1914 року у Львові.

Співдружність Незалежних Держав – політичне об'єднання колишніх союзних республік СРСР (за винятком республік Балтії) утворене 8 грудня 1991 р. Вважалося, що воно сприятиме розв'язанню спільних для його членів проблем, які виникли після розпаду СРСР. СНД продовжує функціонувати і у наші дні.

Стоянка – неукріплене давнє поселення людей кам'яного віку, яке не мало довготривалих споруд.

Суверенітет – незалежне від будь-яких сил, обставин і осіб верховенство; незалежність держави у зовнішніх і внутрішніх справах.

Суспільні стани – групи населення із закріпленими за ними тогочасними законом правами та обов'язками, зі своїми нормами поведінки, звичаями тощо.

Тевтонський орден – держава німецьких лицарів.

Тоталітаризм – організація державної влади, характерними рисами якої є повний (тотальний) контроль над усіма сферами життя суспільства, заборона демократичних організацій, ліквідація конституційних прав та свобод, репресії, мілітаризація суспільного життя.

Трест – одна з форм монополій; у ньому відбувається повне злиття управління підприємствами як у сфері виробництва, так і збуту товарів.

Трудовий конгрес України – вищий тимчасовий законодавчий орган УНР у період Директорії УНР, скликаний з метою організації влади в Україні та визначення форми державного правління після повалення влади гетьмана П.Скоропадського. Він проходив у Києві 23–28 січня 1919 року.

Українізація – політика ВКП(б), здійснювана в Україні у 1923–1938 рр. Українізація – різновид політики коренізації.

Українська Галицька Армія (УГА) – збройні сили УНР, формування яких розпочалося відразу після листопадового повстання 1918 року у Львові і продовжувалося в ході українсько-польської війни 1918–1919 рр.

Українська Гельсінська спілка – легальна, хоч і створена всупереч владі, загальнонаціональна організація, заснована 7 липня 1988 р. на зборах членів Української Гельсінської групи сприяння виконання Гельсінських угод.

Українська Держава – офіційна назва гетьманського державного устрою, який існував в Україні у квітні-грудні 1918 р.

Українська повстанська армія (УПА) – військово-політичне формування, що діяло в Україні в 1942–1950 рр; у ході війни вели боротьбу і проти фашистської Німеччини і проти радянських військ.

Українська Центральна Рада (УЦР) – заснована 4 (17) березня 1917 р. у Києві, як громадсько-політична організація, після проголошення Української Народної Республіки виконувала роль вищого законодавчого державного органу.

Український національний конгрес – перший представницький форум українського руху, який відбувся 19–21 (6–8) квітня 1917 р. в Києві.

Український національний союз (УНС) – координаційний осередок українських політичних партій, професійних та культурних організацій, опозиційних до управління гетьмана П.Скоропадського. До його складу входили: УСДРП, УПСС, УПСФ, УПРС, Українська трудова партія, Селянська спілка, Всеукраїнський союз земств, Союз залізничників тощо.

Українські установчі збори – представницька установа, яка мала бути створена громадянами на основі загального виборчого права для встановлення форми державного правління і вироблення конституції.

Ультиматум – дипломатична нота однієї країни уряду іншої країни з категоричними вимогами, що не допускають заперечень, виконати їх у зазначений термін під загрозою вживання інших, у тому числі воєнних засобів.

Універсали УЦР – акти законодавчого характеру вищого органу влади в Україні, що визначали зміни державно-правового статусу українських земель у складі Російської держави у 1917–1918 рр.

Урбанізація – процес зростання кількості населення міст і посилення їхньої ролі в економічному й культурному житті суспільства.

Федерація – форма державного устрою, союзна держава, що складається з кількох державних утворень, за якими зберігається певна самостійність.

Фільварок – у Польщі, Литві, Україні та Білорусі в XIV–XIX ст. багатогалузеве господарство. Ґрунтувалося на праці кріпосних селян. Продукція фільварків вивозилась на ринки.

«Холодна війна» – термін, що означає ідеологічне й військово-політичне протистояння СРСР і США та їх союзників після Другої світової війни (1945–1991 рр.). «Холодна війна» завершилася з розпадом СРСР.

Християнство – це світова релігія, заснована на вірі в Божого сина Ісуса Христа, який прийшов на землю і був розіп'ятий.

Хронологія – послідовність певних подій у часі.

Церква – релігійна організація, до якої входять християнське духівництво та вірні, а також споруди, призначені для християнських богослужінь і молитов.

Четверний союз – воєнно-політичний блок Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії, османської імперії, протистояв країнам Антанти в Першій світовій війні.

Чинш – грошовий податок.

Чорна рада – козацька рада за участі незаможних козаків.

Чорнобильська катастрофа – найбільша техногенно-екологічна катастрофа. У ніч з 25 на 26 квітня 1986 року вибухнув реактор четвертого енергоблоку Чорнобильської атомної електростанції (ЧАЕС), розташованої у м. Прип'ять (Київська обл.).

«Шістдесятники» – покоління молодих літераторів та митців 60-х років, учасників руху за оновлення радянського суспільства, які протестували проти заідеологізованості в зображенні дійсності, боролися за відродження рідної мови, піднесення національної самосвідомості й людської гідності.

Шляхта – родова українська знать, аристократія. Протягом багатьох століть виконувала роль політичного провідника українського народу, виразника, захисника його національних інтересів.

Шовінізм – пропагування національної винятковості, панування однієї нації над іншою.

Язичництво – релігійне вірування в багатьох богів, обожнення сил природи, тварин та рослин, а також людиноподібних істот – русалок, берегинь та ін..

Ярлик – грамоти ханів Золотої Орди, що надавали право на управління окремими державами чи областями, підлеглими Орді. Наданням ярлика хани затверджували руських князів у їхніх удільних князівствах.

Ясир – бранці, що їх захоплювали татари й турки під час грабіжницьких походів на українські землі.

ЗМІСТ

Передмова	5
<i>Розділ 1. Найдавніша та Давня історія України</i>	6
Тема 1. Вступ до історії України.	6
Тема 2. Найдавніша історія України	7
Тема 3. Утворення і розвиток держави Київська Русь	8
Тема 4. Галицько-Волинська держава	10
Тема 5. Українські землі під владою Литви та Польщі (XVI ст. – перша половина XVII ст.)	11
<i>Розділ 2. Нова історія України</i>	14
Тема 6. Визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення козацької держави	14
Тема 7. Соціально-економічний та політичний розвиток України у другій половині XVII–XVIII ст.	15
Тема 8. Україна в складі Російської та Австрійської імперій у першій половині XIX ст.	18
Тема 9. Українські землі у другій половині XIX ст.	20
Тема 10. Україна на початку XX ст.	21
<i>Розділ 3. Україна між двома світовими війнами</i>	23
Тема 11. Україна в роки Першої світової війни	23
Тема 12-13. Українська державність у 1917–1921 рр.	24
Тема 14. Українська СРР в умовах нової економічної політики	26
Тема 15. Закріплення радянської влади в Україні (1929–1938 рр.)	28
Тема 16. Західноукраїнські землі у 1921–1939 рр.	30
<i>Розділ 4. Україна на шляху до незалежності та сьогодення</i>	31
Тема 17. Україна в роки Другої світової і Великої Вітчизняної воєн (1939–1945 рр.)	31
Тема 18. Україна в перші повоєнні роки (1945 – початок 50-х років XX ст.)	33
Тема 19. Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964 рр.)	34
Тема 20. Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 60 – початок 80-х рр. XX ст.)	35
Тема 21. Відновлення незалежності України та розпад Радянського Союзу	36
Тема 22-24. Україна в умовах незалежності	38
Список понять та термінів	40

Навчально-методичне видання
(українською мовою)
Схвалено для використання в Економіко-правничому коледжі

Укладач:

Носик Максим Олександрович

ЗОШИТ З ПРАКТИЧНИХ РОБІТ : ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
(теоретико-практичні матеріали для підготовки студентів II курсу
до Зовнішнього незалежного оцінювання)

Відповідальна за випуск
Ходаковська А.В.

Друк ризографічний. Умовн. друк. арк. 3,4

Замовлення № 49. Наклад 40 прим.

Запорізький національний університет

69600, м. Запоріжжя, МСП-41

вул. Жуковського, 66

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 5229 від 11.10.2016

